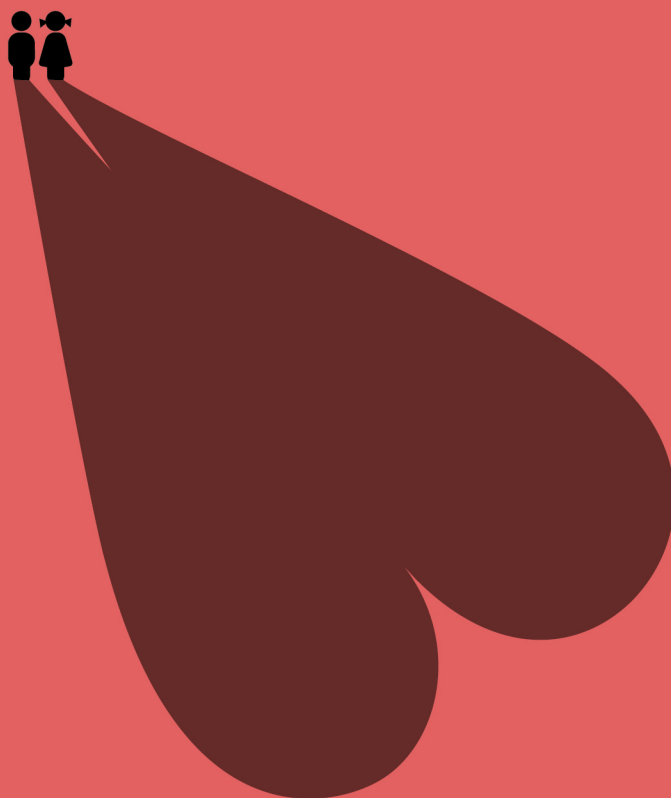

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ

παιδική έρωτες

ΣΧΟΛΗ ΑΝΗΣΥΧΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

.....

ΙΚΑΡΟΣ

© Αθανάσιος Αλεξανδρίδης, 2017

© Εκδόσεις Ίκαρος, 2017

Επιμέλεια - Διορθώσεις: Μαρία Συμεωνίδου

Σχεδιασμός εξωφύλλου - Σελιδοποίηση: Ευτυχία Λιάπη

Εκτύπωση: Μητρόπολις Α.Ε.

Βιβλιοδεσία: Ηλ. Μπουντάς - Π. Βασιλειάδης Ο.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιοσδήποτε άλλες μεθόδους σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν.2121/1993.

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2017

ISBN 978-960-572-164-0

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

ΣΧΟΛΗ ΑΝΗΣΥΧΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

Παιδικοί έρωτες

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ

Ο Πέτρος είναι ο λύκος, Χατζηνικολή, 1987· Ίκαρος, 2016

Η βία, Ίκαρος, 2007

Φύση και λόγος στην ψυχανάλυση, Ίκαρος, 2011

Το παιδικό ψυχόσωμα, Γαβριιλίδης, 2014

ΠΟΙΗΣΗ

Αλέξειν μοι την λέξιν, Χατζηνικολή, 1992

Γη μεσόγειος, Οδός Πανός, 1994

Μακρύς χωρισμός, Γαβριιλίδης, 1996

Κατασκήνωμα, Γαβριιλίδης, 1998

Όροι της βεβαιότητας, Ίκαρος, 2006

SMS, Ίκαρος, 2008

Υπέρθλιψη, Ίκαρος, 2011

Αλγόρυθμος, Ίκαρος, 2016

ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

Το πρωτάκι, Καστανιώτης, 2015

Αθανάσιος Αλεξανδρίδης

ΣΧΟΛΗ ΑΝΗΣΥΧΩΝ ΓΟΝΕΩΝ

Παιδικοί έρωτες

ΙΚΑΡΟΣ

Αφιερώνεται
στην αγία οικογένεια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

13

ΑΡΣΕΝΙΚΟ - ΘΗΛΥΚΟ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

17

Ο γονέας ως αρσενικό ή θηλυκό [22] • Ο γονέας ως τρίτος [23] • Ο ερωτισμός στην παιδική ηλικία [24] • Παιδικός αυνανισμός [24] • Ο αυνανισμός ως αγχολυτική πράξη [25] • Θηλασμός και διέγερση [26] • Θηλασμός και ψυχοσωματική οργάνωση [27] • Θηλασμός και ερωτισμός [28] • Το μωρό ως έμφυλο ον [29] • Η μητέρα ως κυρίαρχη παρουσία [29] • Το ερωτικό πρότυπο [30] • Γλώσσα [31] • Η μητέρα ως πηγή γοητείας [32] • Μητέρα και κόρη [32] • Πατέρας και κόρη [33] • Μητέρα και γιος [33] • Διαταραχές της σεξουαλικής ταυτότητας [34] • Διαγενεαλογικά τραύματα [36] • Σεξουαλική ταυτότητα [37] • Το φύλο ως sex και ως gender [38] • Αναγνώριση της διαφοράς των δύο φύλων [38] • Διέγερση του κόλπου κατά την παιδική ηλικία [39] • Το πρωκτικό στάδιο [39] • Η θυσία των κοπράνων [40] • Πρωκτική καθήλωση [40] • Διέγερση στον κόλπο [41] • Αιδοίο [42] • Ευαίσθητες γλωσσικές ισορροπίες [43] • Οργάνωση ενστίκτων [44] • Ονομασία του αιδοίου [44] • Κλειτορίδα [45] • Έκθεση γυμνού σώματος [46] • Περιέργεια για το πέος [47] • Αιδημοσύνη του γονέα [48] • Οικογενειακό σύστημα [48] • Ο φόβος του ευνουχισμού [49] • Εξερεύνηση των γεννητικών οργάνων [49] • Πληροφόρηση του παιδιού σχετικά με τα γεννητικά του όργανα [50] • Παιδικές θεωρίες περί σεξουαλικότητας [50] • Αναπόφευκτες ερωταπαντήσεις [51] • Φαντασιώσεις απόκτησης πέους και κυοφορίας [51] • Αρσενικό και θηλυκό σε συνεχή εξέλιξη [52] • Το ψυχικό είναι σωματικό [54] • Ο ρόλος της μητέρας ως αντικειμένου [54] • Το αίσθημα της ευχαρίστησης [55] • Το αίσθημα της ασφάλειας [55] • Το «καλό» και το «κακό» [56] • Ερωτογόνες ζώνες [56] • Αφύπνιση και εκπαίδευση στη διέγερση [57] • Ψευδαισθησιακή ένωση μητέρας και παιδιού [57] • Επανάληψη της σχέσης μητέρας - παιδιού [58] • Σοβαρές επεμβάσεις στα γεννητικά όργανα [59] • Στροφή της μητέρας προς τον πατέρα [59] • Ο πόλος του πατέρα [60] • Η φαλλικότητα [60] • Η δημιουργία της φαλλικότητας [61] • Η απειλή του ευνουχισμού [62] • Το μίσος προς τον πατέρα [63] • Αμφισεξουαλικότητα και πρωταρχική σκηνή [63] • Ταυτίσεις προς τη μητέρα και προς τον πατέρα [64] • Απώλεια σχέσης [65] • Οιδιπόδειο σύμπλεγμα [65] • Λύση του οιδιπόδειου [67] • Η λογοκρισία της ερωμένης

[68] • Ο προσωπικός χρόνος των γονέων [69] • «Φιλική» σχέση γονέα και παιδιού [70] • Η λανθάνουσα περίοδος [70] • Παράταση του σεξουαλικού ενδιαφέροντος κατά τη λανθάνουσα [72] • Ομοφυλοφιλία στις γυναίκες [72] • Ομοφυλοφιλία στους άντρες [73] • Αμφιφυλοφιλία [74] • Σεξουαλικότητα και εφηβεία [74] • Εσωτερική δομή και εξωτερική σεξουαλική συμπεριφορά [76] • Αποκάλυψη ομοφυλοφιλίας γονέα [76] • Ο ψυχωτικός ομοφυλόφιλος [78] • Ο νευρωτικός ομοφυλόφιλος [78] • Ο διατροφικός ομοφυλόφιλος [79] • Ο διατροφικός ετεροφυλόφιλος [79] • Οι ομοφυλόφιλοι ως αντικείμενο ενδιαφέροντος της αγοράς [80] • Το φυσιολογικό και το κανονικό [80] • Τα γεννητικά όργανα στην εμβρυακή περίοδο [81] • Γονιδιακή προδιάθεση για ομοφυλοφιλία [82]

ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

85

Παιδικό έρωτες γονέων [89] • Το αυτοερωτικό στοιχείο [91] • Ερωτισμός και ομάδα [92] • Ένα παιδικό ρομάντζο [93] • Έξοδος από το οιδιπόδειο [97] • Η λανθάνουσα περίοδος [98] • Αναζήτηση του αρσενικού στοιχείου [98] • Ευνουχισμός [98] • Ταύτιση [99] • Ο φαλλός ως φαντασιστικό αντικείμενο [99] • Ο «όμοιος» [101] • Ματαιώση [102] • «Γάμος» μεταξύ παιδιών [103] • Αναπαράσταση μεγάλων στιγμών της ζωής [104] • «Έγκυος» από τρακάρισμα [105] • Ηλικίες του πρώτου παιδικού έρωτα [106] • «Υποθεσία» μέσω «γάμου» [106] • Ο βασικός έρωτας [109] • Έρωτας ανάμεσα σε ξαδέλφια [110] • Βολικές εξηγήσεις [111] • Έρωτας ανάμεσα σε αδέρφια [112] • Σχέση αποκλειστικότητας με φίλο [114] • Ερωτήσεις των παιδιών για το σεξ [115] • Ερωτικό τρίο [116] • Ένστικτα και πολιτισμός [117] • Σεξουαλικότητα και εξουσία [117] • Ασυνείδητες ομοφυλόφιλες επιθυμίες [118] • Ο κολλητός [119] • Ναρκισσισμός [119] • Συμπληρωματικότητα [120] • Φιλία και ομάδα [120] • Παιδικός ερωτισμός και σεξουαλικότητα [121] • Ερωτήσεις των παιδιών για τη σεξουαλική ζωή των γονέων [121] • Απαντήσεις των γονέων για τη σεξουαλική τους ζωή [122] • Αγωνία του παιδιού για την έναρξη της σεξουαλικής του ζωής [122] • Παραδοχή της πάλης ανάμεσα στο ένστικτο και στις ηθικές επιταγές [123] • Διαχρονικοί παιδικό έρωτες [123] • Η χαμένη αγάπη [124] • Μόνωση του συναισθήματος [125] • Διαχρονική απουσία έρωτα [125] • Απουσία σεξουαλικής επιθυμίας [126] • Ψυχική ασθένεια και σεξουαλικότητα [126] • Σεξουαλική επιθυμία και ερωτισμός [127] • Στρατόπεδα συγκέντρωσης και ερωτισμός [128]

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΕΦΗΒΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ

131

Επίδειξη γεννητικών οργάνων ανάμεσα σε παιδιά [135] • Καθουσιασμός του παιδιού

[136] • Διαπίστωση προθέσεων του παιδιού [137] • Η σεξουαλικότητα ως κοινή αλήθεια [138] • Στάση των γονέων απέναντι στους πειραματισμούς των παιδιών [139] • Κώδικες ηθικής και αισθητικής της σεξουαλικότητας [140] • Η σεξουαλικότητα ως επιλογή του ατόμου [140] • Η οριοθέτηση της σεξουαλικότητας [141] • Η απιστία [142] • Σεξουαλικά παιχνίδια των παιδιών [143] • Η θέα των γεννητικών οργάνων των ενηλίκων [144] • Το σεξουαλικό παιχνίδι στην παιδική ηλικία [144] • Το διεστραμμένο παιδί [145] • Αναζήτηση συναισθηματικής κάλυψης [146] • Το γυμνό μέσα στην οικογένεια [146] • Κατάργηση της λανθάνουσας περιόδου από το gender [148] • Οι σύγχρονες επιταγές του gender [149] • Τα ομόφυλα ζευγάρια ως οικονομικές μονάδες [149] • Η σύγχρονη συντηρητικοποίηση [150] • Εφηβικές σχέσεις αποκλειστικότητας [150] • Ελεγκτική στάση των γονέων [151] • Η αναζήτηση της σεξουαλικότητας κατά την εφηβεία [151] • Ετεροφυλόφιλοι και ομοφυλόφιλοι πειραματισμοί στην εφηβεία [152] • Σεξουαλική παρενόχληση των παιδιών [152] • Διαχείριση του θέματος της ομοφυλοφιλίας από τους γονείς [153] • Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση των παιδιών [154] • Στάση των γονέων σχετικά με την ομοφυλοφιλία [156] • Το φυσικό [156] • Πολυγαμία [158] • Το ξύπνημα της σεξουαλικότητας στην εφηβεία [159] • Αναμονή, ή δοκιμή; [160] • Ενημέρωση των παιδιών για τη σεξουαλική παρενόχληση [161] • Ενημέρωση των παιδιών για το AIDS [161] • Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση των εφήβων στην εποχή μας [164] • Λανθάνοντα ερωτήματα των παιδιών [165] • Διαφορά της εφηβείας στην εποχή μας από την εφηβεία προηγούμενων γενεών [165] • Нарκισσισμός στην εφηβεία [166] • Ηδονή και απόλαυση [167] • «Τι μπορούμε να πούμε στα παιδιά μας;» [167] • Όρια ανάμεσα στους γονείς και στα παιδιά [168] • Σεξουαλική προκλητικότητα [168] • Ομαδικός αυνανισμός [169] • Πορνοσάιτ [170] • Ομοφυλοφιλία στην εφηβεία [171] • «Λάθος φύλο» [172] • Η ομοφυλοφιλία ως απόκλιση [173] • Ομοφοβία [175] • Σεξουαλικός προσανατολισμός του εφήβου [175] • Υποστήριξη εφήβου από ειδικό [176] • Το παιδί ως σύμπτωμα της οικογένειας [176] • Δυσλειτουργία ομάδας [177] • Σεξουαλικό μπούλινγκ [178] • Ομαδικά φαινόμενα [179] • Αντιμετώπιση σεξουαλικού μπούλινγκ [179] • Ενδοοικογενειακή σεξουαλική παραβίαση [181] • Λεκτική βία κατά των γυναικών [182] • Πειράγματα και υποκειμενικότητα [182] • Δόμηση της ταυτότητας του φύλου στον έφηβο [183] • Εμπορευματοποίηση της γυναίκας [183] • Εμπορευματοποίηση του σεξ [184] • Προβολή του ομοφυλοφιλικού προτύπου [185] • Το γυμνό στην τέχνη [185] • Ερωτικές σκηνές στην τηλεόραση [186] • Ερωτικό υλικό [187] • Διεγερτικά αναγνώσματα [187] • Βωμολοχία [189] • Χαλιναγώγηση του ενστίκτου [190]

Πρόλογος

Οι *Παιδικοί έρωτες* είναι το πρώτο βιβλίο της σειράς ΣΧΟΛΗ ΑΝΗΣΥΧΩΝ ΓΟΝΕΩΝ. Θα ακολουθήσουν βιβλία με θέματα που αφορούν τους παιδικούς φόβους, την εφηβεία, τη βία, τη σχολική και κοινωνική προσαρμογή, και άλλα.

Το υλικό αυτής της σειράς προέκυψε από την επεξεργασία μαγνητοφωνημένων βραδινών συζητήσεων-διαλέξεων που γίνονται μία φορά τον μήνα με τους γονείς των μαθητών ενός μικρού ιδιωτικού δημοτικού σχολείου τα τελευταία επτά χρόνια.

Η έντονη ανάγκη των γονέων να εκθέσουν και να συζητήσουν μια σειρά από θέματα που αναφέρονται στην ανάπτυξη των παιδιών τους, στις ενδοοικογενειακές σχέσεις και στη σύνδεση των παιδιών με το σχολείο και το κοινωνικό περιβάλλον συνιστά το φόντο των συναντήσεων. Η επιθυμία τους για γνώση είναι το διαρκές κίνητρο, και η σταθερότητα του πλαισίου αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη ισχυρών δεσμών εμπιστοσύνης μεταξύ μας, με αποτέλεσμα τον υψηλό βαθμό προσωπικής έκθεσης, που ίσως εντυπωσιάσει τον αμύητο αναγνώστη. Όμως η πορεία για την αναγνώριση των ζητημάτων των παιδιών δεν μπορεί να είναι παραγωγική παρά μόνο αν περνά μέσα από την αναγνώριση του τι αυτά τα ζητήματα ανακαλούν και προκαλούν στους γονείς. Αυτό είναι που ορίζει και τη στάση τους απέναντι στην αναδυόμενη προσωπικότητα των παιδιών τους. Γιατί η οικογένεια είναι ένας διαρκώς μεταβαλλόμενος χώρος

δυνατών συγκρούσεων τόσο ανάμεσα στις δυνάμεις αγάπης και σε εκείνες της επιθετικότητας καθενός από τα άτομα που τη συγκροτούν όσο και ανάμεσα στην ίδια ως σύνολο και στην εξωτερική πραγματικότητα. Μέσα από αυτό το πρίσμα γίνονται οι συζητήσεις, με αυτή την ψυχοδυναμική ψυχαναλυτική θεώρηση ορίζονται οι απαντήσεις.

Τα κεφάλαια του βιβλίου ακολουθούν την αναπτυξιακή πορεία του παιδιού από τη βρεφική ηλικία προς την εφηβεία, αν και κάτι τέτοιο δεν μπορεί να είναι ιδιαίτερα αυστηρό όταν πρόκειται για ζωντανές συζητήσεις, που –ευχάριστα, κατά τη γνώμη μου– συχνά παρεκκλίνουν και ξαναβρίσκουν τον στόχο τους. Αποτελούν τα γραπτά ίχνη ενός συλλογικού συλλογισμού, μιας συν-σκέψης, μεγάλο μέρος της οποίας δυστυχώς είναι αδύνατον να περάσει στον γραπτό λόγο, γιατί εκφράζεται με τον τόνο της φωνής, τη μιμική έκφραση και τη γλώσσα του σώματος.

Με αυτή την έννοια, αν ο αναγνώστης θέλει να τον κινητοποιήσουν πραγματικά τα κείμενα του βιβλίου, ας αφηθεί να φανταστεί τον εαυτό του ως μέλος αυτών των βραδινών μας συναντήσεων και ας αρχίσει να μας ρωτά. Σε πολλά θα του απαντήσουμε εμείς, με τον τρόπο μας. Σε πολλά θα απαντήσει ο ίδιος, με τον δικό του τρόπο. Αυτή η διαδικασία ετεροπροσδιορισμού και αυτοπροσδιορισμού θα τον οδηγήσει στην καρδιά του προβληματισμού του παιδιού του. Και έτσι, νομίζω, θα αρχίσει ο ουσιαστικός διάλογός τους.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Τη Μαίρη Αργύρη-Λαιμού, ιδιοκτήτρια των ομώνυμων εκπαιδευτηρίων, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε αναθέτοντάς μου τις συναντήσεις με τους γονείς.

Τον Θανάση Λιάκο, διευθυντή του δημοτικού σχολείου, που ως εμπνευστής οργανώνει τις συναντήσεις και προτείνει θέματα της επικαιρότητας των γονέων ή του σχολείου.

Τη Χαρά Μπουζάκη, που υπομονετικά απομαγνητοφώνησε το υλικό, προσφέροντας την πρώτη ύλη των κειμένων.

Τη Μαρία Συμεωνίδου, που έδωσε σε αυτή την ύλη μορφή γραπτού λόγου χωρίς να χαθεί η ζωντάνια της λαλιάς.

Τους γονείς, που ακούραστα –κάποιοι για πολλά χρόνια– συμμετέχουν στις συζητήσεις και με κινήσεις με τις παρεμβάσεις τους.

Τα παιδιά, που βρίσκονται πίσω από όλα αυτά.

Αθανάσιος Αλεξανδρίδης

**Αρσενικό - Θηλυκό
μέσα στην οικογένεια**

Είναι γενικά παραδεκτό ότι η σεξουαλική ενόρμηση υπολείπεται κατά την παιδική ηλικία και ότι δεν ξυπνά παρά κατά την εφηβεία. Πρόκειται για λάθος με βαριές συνέπειες, γιατί σε αυτό οφείλεται η άγνοια στην οποία βρισκόμαστε σχετικά με τις θεμελιώδεις καταστάσεις της σεξουαλικής ζωής.

Ζίγκμουντ Φρόυντ,
Τρία δοκίμια για τη θεωρία της σεξουαλικότητας

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όπου **A** διάβαζε Αναλυτής, όπου **M** Μητέρα και όπου **Π** Πατέρας.

A: Καλησπέρα. Σας έχω δώσει το θέμα «Αρσενικό - θηλυκό μέσα στην οικογένεια». Σας ακούω.

M: Κι αν έχουμε μόνο αρσενικά μέσα στην οικογένεια; Δεν έχω εμπειρία και από τα δύο φύλα.

A: Στα παιδιά;

M: Στα παιδιά, ναι.

A: Εγώ δεν είπα «στα παιδιά». Είπα «Αρσενικό - θηλυκό μέσα στην οικογένεια». Η οικογένειά σας δεν έχει θηλυκό;

M: Όχι.

A: Μήπως έχει; Για πείτε μου, ποια είναι η παρουσία του θηλυκού στοιχείου στην οικογένειά σας;

M: Ποια είναι; Είμαι εγώ - ως μπτέρα, γυναίκα, σύζυγος...

A: ...κόρη των γονέων σας...

M: ...εργαζόμενη.

A: Ναι, αυτές είναι διάφορες πλευρές με τις οποίες υπάρχουν ως γυναίκα, αλλά το θηλυκό στοιχείο ποιο είναι;

M: Δεν ξέρω τι να πω.

A: Πολύ συχνά φοβόμαστε να συζητήσουμε τη διάστασή μας ως αρσενικού ή θηλυκού - για τον εαυτό μας, για τον σύντροφό μας, για τα παιδιά μας... Είναι πάντοτε πολύ πιο εύκολο να μιλήσουμε για τους ρόλους: τι κάνω ως πατέρας, ως μπτέρα, και λοιπά.

Π: Εγώ ψυλλιάζομαι ότι κάτι άλλο πρέπει να πούμε, όχι σχετικά με τους ρόλους.

A: Ο καθένας απ' όπου μπορεί θα ξεκινήσει και όσο μπορεί θα μιλήσει. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα, για να κεντρίσω τη συζήτηση:

Μια μαμά, εκεί που κάθεται και μιλάει με τον γιο της βοηθώντας τον

*Ο γονέας
ως αρσενικό
ή θηλυκό*

στα μαθήματα, αισθάνεται ξαφνικά ότι την κοιτάει σαν γυναίκα. Λέει: «Το είδα στη ματιά του, το ένιωσα. Έτσι όπως με κοιτούσε εκείνη τη στιγμή, με κοιτούσε σαν γυναίκα». Αυτό είναι το θηλυκό εκείνη τη στιγμή μέσα στο σπίτι. Όχι επειδή η μητέρα είναι γυναίκα, αλλά επειδή λαμβάνει το μήνυμα ότι είναι το θηλυκό που το μάτι του αγοριού εκείνη τη στιγμή ανακαλύπτει: η μαμά του είναι γυναίκα, την κοιτάει σαν γυναίκα και προσπαθεί να δει κάτι από το σώμα της. Ή, αντίστοιχα, ένα κοριτσάκι, καθώς κοιτάει τον μπαμπά του, κάποια στιγμή βλέπει ένα αρσενικό και προσπαθεί να δει λεπτομέρειες από το σώμα του ή να κάνει κάτι μαζί του σε μορφή παιχνιδιού. Όπως μας μετέφερε ένας πατέρας που είχε αυτή την εμπειρία, αισθάνθηκε άβολα γιατί ένιωσε ότι «το πράγμα κάπου αλλού πήγαινε». Δεν επρόκειτο πια για αθώο παιχνίδι, ήταν κάτι πιο ζεστό, πιο περίεργο, πιο πονηρό.

Αυτά θέλω να συζητήσουμε στο επίπεδο των σχέσεων με τα παιδιά σας, γιατί θέτουν πάρα πολλά ζητήματα: πόσο διαχυτικοί πρέπει να είστε με τα παιδιά, πόσο γυμνοί, πόσο καλυμμένοι μπροστά τους... Επίσης, ορίζουν θέματα όπως πόσο αρσενικό και πόσο θηλυκό είναι ο ένας γονέας προς τον άλλο μέσα στην οικογένεια, πόσο αρσενικό και πόσο θηλυκό είναι σε συναναστροφές με τους άλλους –παρουσία ή όχι των παιδιών–, γιατί η βιωματική αναγνώριση ότι ο γονέας έχει φύλο μπορεί να συμβεί σε δημόσιο χώρο. Για παράδειγμα, ένα παιδάκι, αγόρι ή κορίτσι, βγαίνει βόλτα με τη μαμά του και αντιλαμβάνεται ότι την κοιτάζουν οι άντρες. Εκείνη τη στιγμή την αναγνωρίζει ως θηλυκό, αναγνωρίζει τους άντρες –που μπορεί να είναι γνωστοί, φίλοι, συγγενείς, άγνωστοι– ως αρσενικά τα οποία επιθυμούν το θηλυκό που είναι η μητέρα τους, ακόμη και αν δεν ξέρει τι θέλουν να της κάνουν. Γιατί, ας μη γελιόμαστε, η επιθυμία είναι πρόδρομος της πράξης, και μόνο μεγαλώνοντας μαθαίνουμε την αναστολή της ή τη συμβολική μετατροπή της.

Π: Θέλω να πω κάτι – ίσως άπτεται αυτής της διάστασης. Τελευταία υπάρχει ένα θέμα με τον Νίκο, τον γιο μου, που είναι επτάμισι ετών. Ας πούμε ότι είναι ερωτευμένος με ένα κορίτσι –όπως ερωτεύονται τα παιδιά της ηλικίας του ένα κορίτσι– και θέλει να τα φτιάξουν. Πώς τα φτιάχνουν και τι ακριβώς κάνουν δεν ξέρω, αλλά ο Νίκος θέλει να κάνει

κάτι μαζί της. Τέλος πάντων, όλο αυτό το πράγμα –την επιθυμία του, την προτίμησή του για αυτό το κορίτσι, το ότι θέλει να κάνει κάτι, και όλες τις εξελίξεις αυτής της κατάστασης– θέλει να το κουβεντιάζει μόνο με τη μαμά του. Όπως το έχει εκφράσει ο ίδιος, είναι κάτι που θέλει να το έχουν μεταξύ τους, δεν χρειάζεται να μπει τρίτος σ’ αυτή την ιστορία.

A: Ποιος θα ήταν ο τρίτος;

Π: Εγώ.

A: Ο μπαμπάς.

Π: Ναι. Και να πούμε ότι αυτό είναι ένα θέμα που εμένα με προβλημάτισε. Μπορώ να πω ότι με στενοχώρησε, με έκανε να ζηλέψω.

A: Γιατί όμως; Για μιλήστε μας λίγο περισσότερο γι’ αυτό. Γιατί σας στενοχώρησε;

Π: Με στενοχώρησε επειδή αναρωτήθηκα γιατί ο Νίκος δεν νιώθει άνετα να κουβεντιάσει μαζί μου τέτοια θέματα. Μπορεί εγώ να μην του έχω δώσει την ελευθερία να εκφράζεται για κάποια πράγματα πιο εσωτερικά...

A: Αυτά που αισθάνεται στην προκειμένη περίπτωση ο Νίκος σε ποια σφαίρα ανήκουν;

Π: Είναι ερωτικές επιθυμίες.

A: Αν τα συζητήσει αυτά με τον μπαμπά, είναι σαν να του λείει εκείνη τη στιγμή: «Μπαμπά, είμαι κι εγώ αγόρι και τώρα μπαίνω στην κατηγορία των αντρών». Έτσι, λοιπόν, ένας λόγος για τον οποίο δεν θέλει να τα συζητήσει αυτά με τον μπαμπά ίσως είναι το ότι δεν είναι ακόμα σίγουρος πως ο μπαμπάς του επιτρέπει να μπει σε αυτή την κατηγορία. Μπορεί να νομίζει ότι ο μπαμπάς τον προτιμάει να παραμείνει ακόμα ένα αθώο παιδί, ένα αγόρι που το μυαλό του δεν θα τρέχει στα ερωτικά αλλά στην μπάλα.

Π: Όταν εγώ απέξω απέξω –γιατί ό,τι ξέρω το ξέρω από τη γυναίκα μου, χωρίς να το φανερώνω– ζητάω από τον Νίκο να μου πει κάτι γύρω από το θέμα, κάνει μια πολύ στεγνή, λακωνική αναφορά και αλλάζει κουβέντα.

A: Δείχνει ότι προτιμά να αποφεύγει αυτήν τη συζήτηση, χωρίς εσείς να του έχετε δώσει δείγματα ότι του απαγορεύετε να τα φτιάξει με ένα κορίτσι.

*Ο γονέας
ως τρίτος*